

ကျေးလက်တောင်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်သော
အပင်မျိုးမွေးမြူနည်း
Farmer Participatory Plant Breeding (PPB)

ဒေါက်တာတင်ထွဋ်
ဒုတိယဝန်ကြီး၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

Auditorium

ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ်

ရက်စွဲ- ၁၇- ၅- ၂၀၂၅ (စနေနေ့)

PPB ဆိုတာဘာလဲ?

- အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်

တောင်သူများကို အပင်မျိုးစပ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တွင် တက်ကြွစွာပါဝင်စေပြီး ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီသော သီးနှံမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးရန်။

- အရေးပါမှု

- တောင်သူများအား စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်း။
- ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းခြင်း
- စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု တိုးတက်စေခြင်း
- မျိုးသစ်များကို ကိုယ်တိုင်ရွေးချယ်ရခြင်းကြောင့် သံသယမရှိဘဲ အချိန်တိုအတွင်း ကျယ်ပြန့်စွာ စိုက်ပျိုးလာစေနိုင်ခြင်း
- ဝယ်ယူမည့်သူများပါဝင်လာစေခြင်းကြောင့် ဈေးကွက်အမြန်ပေါက်စေခြင်း

PPB ၏ သမိုင်းကြောင်း

- ၁၉၈၀ ခုနှစ်များတွင် ပထမဆုံး PPB စီမံကိန်းများ စတင်ခဲ့ပြီး တောင်သူများ၏ အသိပညာကို အသုံးပြုရန် အာရုံစိုက်ခဲ့သည်။
- ၁၉၉၀ ခုနှစ်များတွင် လက်တင်အမေရိက၊ အာရှနှင့် အာဖရိက တို့တွင် PPB စီမံကိန်းများ ကျယ်ပြန့်စွာ အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့သည်။
- ၂၁ ရာစုတွင် PPB ကို ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ ကျေးလက်ဒေသများ တွင် ရေရှည်တည်တံ့သော စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အရေးကြီး သော နည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလာကြသည်။

PPB ၏ ရည်မှန်းချက်များ

၁။ ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသော မျိုးများ

- ဒေသဆိုင်ရာ အခြေအနေများနှင့်အညီ သီးနှံများဖွံ့ဖြိုးရန်။

၂။ အထွက်နှုန်းမြင့်မားရေး

- သီးနှံအထွက်နှုန်းနှင့် ခံနိုင်ရည်ရှိမှု တိုးတက်စေရန်။

၃။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး

- ရေရှည်တည်တံ့သော စိုက်ပျိုးရေးနည်းလမ်းများ အားကောင်းစေ ရန်။

၄။ မျိုးကွဲစုံလင်စေခြင်းကြောင့် ရောဂါပိုးမွှားပြင်ထန်စွာကျရောက်မှုမှ ကာကွယ်ပေးနိုင်ခြင်း

၅။ ဒေသမျိုးစေ့စနစ်ထွန်းကားလာစေခြင်း။

၆။ တောင်သူများ မျိုးစေ့လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်လာစေရေး။

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းမှ အောင်မြင်သော PPB စီမံကိန်းများ

၁။ နီပေါ

- တောင်သူများနှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်သော ဆန်မျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးစေခဲ့သည်။
- အထွက်နှုန်း ၂၀% အထိ တိုးတက်လာခဲ့သည်။

၂။ ဘာဂျီးနိုင်ငံ

- PPB ဖြင့် ရေရှားပါးသော ဒေသများအတွက် ပြောင်းဖူးမျိုးများ ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သည်။
- တောင်သူများ၏ ဝင်ငွေ ၃၀% အထိ တိုးတက်လာခဲ့သည်။

၃။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ- ဂျုံ

- ဒေသခံတောင်သူများနှင့်အတူ ရောဂါဒဏ်ခံနိုင်သော ဂျုံမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးစေခဲ့သည်။
- စိုက်ပျိုးဧရိယာ ၅၀% တိုးတက်လာခဲ့သည်။

၄။ မြန်မာနိုင်ငံ

- မကွေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် PPB စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ကာ ပဲမျိုးစုံနှင့် မြေပဲ အထွက်နှုန်းကို မြှင့်တင်နိုင်ခဲ့သည်။

PPB ၏ အခြေခံမူများ

၁။ တောင်သူများ၏ ပါဝင်မှု

- မျိုးစပ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် တောင်သူများ၏ အသိပညာနှင့် ရွေးချယ်မှုများ ထည့်သွင်းခြင်း

၂။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု

- တောင်သူများ၊ သုတေသီများနှင့် ပို့ဆောင်ရေးဝန်ထမ်းများ ပူးပေါင်းခြင်း။

၃။ ဒေသဆိုင်ရာ အသိပညာ

- ဒေသခံတောင်သူများ၏ ရိုးရာနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုခြင်း။

PPB လုပ်ငန်းစဉ်

၁။ သီးနှံရွေးချယ်ခြင်း

- ဒေသအလိုက် အရေးပါသော သီးနှံများကို ရွေးချယ်ပါ။

၂။ ပူးပေါင်းရွေးချယ်ခြင်း

- တောင်သူများနှင့်အတူ သီးနှံလက္ခဏာများကို ရွေးချယ်ပါ။

၃။ လယ်ကွက်စမ်းသပ်ခြင်း

- တောင်သူများ၏ လယ်ကွင်းတွင်း စမ်းသပ်ပါ။

၄။ အကြံပြုချက်များ

- တောင်သူများ၏ အကြံပြုချက်များဖြင့် မျိုးစပ်နည်းများ မွမ်းမံပါ။

PPB ၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

- မျိုးကွဲများ တိုးပွားစေခြင်း
- တောင်သူများ စွမ်းဆောင်ရည် မြင့်မားစေခြင်း
- ဈေးကွက်နှင့် ကိုက်ညီသော သီးနှံများ

PPB တွင် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲများ

၁။ ငွေကြေး၊ လေ့ကျင့်မှုနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ လိုအပ်ချက်များ

၂။ တောင်သူများအကြား အသိပညာကွာဟချက်များ

၃။ ရိုးရာဓလေ့များကို ပြောင်းလဲရန် ခက်ခဲခြင်း

ပူးပေါင်းပါဝင်၍ မျိုးသစ်ရွေးချယ်ခြင်းနည်းလမ်းများ

Participatory Variety Selection (PVS) Methods

၁။ တောင်သူ၏ လယ်ကွင်းစမ်းသပ်ခြင်း

၂။ တောင်သူများ လက်တွေ့သင်တန်းကျောင်း

၃။ ပူးပေါင်းအကဲဖြတ်ခြင်း

၄။ ရွေးချယ်မှုမြေပုံ

၅။ ပူးပေါင်းမျိုးစပ်ဆွေးနွေးပွဲ

၆။ ဈေးကွက်ဦးတည်ရွေးချယ်ခြင်း

နိဂုံး

- PPB ၏ အနာဂတ်

တောင်သူများ၏ ပါဝင်မှုသည် အရေးကြီးကြောင်း
အသိအမှတ်ပြုလာခြင်း။

လုပ်ဆောင်ရန်

- ပါဝင်သူအားလုံး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်။

ဆွေးနွေးရန်

- တောင်သူများကို မျိုးစပ်လုပ်ငန်းတွင် ပိုမိုပါဝင်စေရန် မည်သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်သနည်း။
- လက်ရှိအခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းရန် မည်သည့် အရင်းအမြစ်များလိုအပ်သနည်း။

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

မေးခွန်းများနှင့် ဆွေးနွေးမှုများ ဖိတ်ခေါ်အပ်ပါသည်။